

Brahmanaspati Suktam

బ్రహ్మణస్పతి సూక్తం

(ఋ.వే.2.23.1)

గ॒ణానా॑"ం త్వా గ॒ణప॑తిం హ॒వామహే॑
క॒విం క॑వీ॒నాము॑ప॒మశ్ర॑వస్త॒మం |
జ్యేష్ఠ॑రాజ॒ం బ్రహ్మ॑ణాం బ్రహ్మణస్ప॒త
ఆ నః॑ శ్చ॒ణ్వన్నూ॑తిభిః॒ సీద॑ సాద॒నం ||

(ఋ.వే.1.18.1)

సో॒మాన॑ం స్వ॒రణం॑ కృ॒ణు॒హి బ్ర॑హ్మణస్ప॒తే |
క॒క్షీవ॑న్తం॒ య జే॑శి॒జః || 1
యో రే॒వాన్ యో అ॑మీ॒వహా॑ వ॒సువి॒త్ పు॑ష్టి॒వర్ధ॑నః |
స నః॑ సి॒షక్తు॑ యస్తు॒రః || 2
మా నః॑ శంసో॒ అర॑రుపో॒ ధూ॒ర్తిః ప్ర॑ణ॒జ్ మర్త్య॑స్య |
రక్షా॑" ణో బ్రహ్మణస్ప॒తే || 3
స ఘా॑" వీ॒రో న రి॑ష్యతి॒ యమి॑న్తో బ్రహ్మణస్ప॒తిః |

సోమో" హినోతి మర్త్యం"ం || 4

త్వం తం బ్రహ్మణస్పతే సోమ ఇన్ద్రశ్చ మర్త్యం"ం |
దక్షిణా పాత్వంహాసః || 5

(ఋ.వే.1.40.1)

ఉత్తిష్ఠ బ్రహ్మణస్పతే దేవయన్తస్త్వేమహే |
ఉప ప్ర యన్తు మరుతః సుదానవ ఇన్ద్ర
ప్రాశూర్భవా సచా" || 6

త్వామిద్ధి సహసస్పత్ర మర్త్య ఉపఘ్రాతే ధనే" హితే
|
సువీర్యం"ం మరుత ఆ స్వశ్వ్యం దధీ"త యో వ
ఆచకే || 7

పైతు బ్రహ్మణస్పతిః ప్ర దేవ్యే"తు సూన్యతా" |
అచ్ఛా" వీరం నర్యం"పజ్కీరా"ధసం దేవా యజ్ఞం
నయన్తు నః || 8

యో వాఘతే దదా"తి సూనరం వసు స ధత్తే అక్షితి
శ్రవః |

తస్మా ఇళా"ం సువీరామా యజామహే

సుప్రతూర్తిమనేహస"ం || 9

ప్ర నూనం బ్రహ్మణస్పతిర్మంత్ర"ం వదత్యుక్త్య"ం |

యస్మిన్నిస్త్రో వరుణో మిత్రో అర్చమా దేవా ఓకా"ంసి

చక్తిరే || 10

తమిద్వో"చేమా విదధేషు శంభువం మంత్ర"ం దేవా

అనేహస"ం |

ఇమాం చ వాచ"ం ప్రతిహార్యథా నరో విశ్వే"ద్వామా

వో" అశ్నవత్ || 11

కో దే"వయంతమశ్నవజ్జనం కో వృక్తబర్హిషం |

ప్రప్ర దాశ్వాన్వస్త్యా"భిరస్థితాన్తర్వావత్ క్షయ"ం దధే

|| 12

ఉప క్షత్రం పృ"ఇచ్ఛత హన్తి రాజభిర్భయే

చిత్సుక్షితిం దధే |

నాస్య వర్తా న తరుతా మహాధనే నార్భే" అస్తి

వజ్రిణః || 13

(ఋ.వే.2.23.1)

గ॒ణా॒నా”० త్వా గ॒ణప॑తిం హ॒వామ॑హే క॒విం
క॑వీ॒నా॒ము॒ప॒మ॒శ్ర॑వ॒స్త॒మం |

జ్యేష్ఠ॑రా॒జం బ్ర॒హ్మ॑ణాం బ్ర॒హ్మ॑ణస్ప॒త ఆ నః

శ్శ॒ణ్వ॒న్నూ॒తిభిః॑ సీ॒ద సా॑ద॒నం || 14

దే॒వాశ్చి॑త్తే॒ అసు॑ర్య ప్ర॒చే॒తసో॑ బృహ॑స్ప॒తే య॒జ్ఞి॒య”०

భా॒గ॒మా”న॑శుః |

ఉ॒స్రా ఇ॑వ॒ సూ॒ర్యో జ్యోతి॑షా మ॒హో

విశ్వే”షా॒మి॒జ్జ॑ని॒తా బ్ర॒హ్మ॑ణామ॒సి || 15

ఆ వి॒బా॒ధ్యా” ప॒రి॒రా॒ప॒స్త॒మా”०సి చ॒ జ్యోతి॑ష్మ॒న్తం

రథ॑మ్మ॒తస్య॑ తి॒ష్ఠ॑సి |

బృహ॑స్ప॒తే భీ॒మ॒మ॒మి॒త్ర॒దంభ॑నం రక్షో॒హణ”०

గో॒త్ర॒భిద”० స్వ॒ర్విద”ం || 16

సు॒నీ॒తి॒భి॒ర్న॒య॒సి త్రా॒య॒సే॒ జ॒నం॒ య॒స్తు॒భ్యం

దా॒శా॒న్న త॑మం॒హో” అ॒శ్న॒వత్ |

బ్రహ్మద్విషస్తపనో మన్యుమీరసి బృహస్పతే మహితా
తత్ తే" మహిత్వనం || 17

న తమంహో న దురితం కుతశ్చన

నారా"తయస్తితిరుర్న ద్వయావినః |

విశ్వా ఇదస్మాద్ద్వరసో వి బా"ధసే యం సుగోపా
రక్షసి బ్రహ్మణస్పతే || 18

త్వం నో" గోపాః పథికృద్విచక్షణస్తవ వ్రతాయ
మతిభిర్జరామహే |

బృహస్పతే యో నో" అభి హ్వరో" దదే స్వా తం
మర్మర్తు దుచ్ఛనా హరస్వతీ || 19

ఉత వా యో నో" మర్చయాదనా"గసోఽరాతీవా
మర్తః సానుకో వృకః |

బృహస్పతే అప తం వర్తయా పథః సుగం నో" అస్యై
దేవవీతయే కృధి || 20

త్రాతార"ం త్వా తనూనాం

హవామహేఽవస్పర్తరధివక్తారమస్మయుం |

బృహస్పతే దేవనిదో ని బర్హయ మా దురేవా ఉత్తరం
సుంనమున్నశన్ || 21

త్వయా" వయం సువృధా బ్రహ్మణస్పతే స్వార్థా
వసు మనుష్యా దదీమహి |

యా నో" దూరే తళితో యా అరా"తయోఽభి సన్తి
జంభయా తా అనప్పసః || 22

త్వయా" వయముత్తమం ధీ"మహీ వయో
బృహస్పతే పప్రిణా సస్సినా యుజా |

మా నో" దుఃశంసో" అభిదిప్పురీశత ప్ర సుశంసా"
మతిభిస్తారిషీమహి || 23

అనానుదో వృషభో జగ్మిరాహవం నిష్టష్టా శత్రుం
పృతనాసు సాసహిః |

అసి సత్య ఋణయా బ్ర"హ్మణస్పత ఉగ్రస్య
చిద్దమితా వీ"ళుహర్షిణః || 24

అదే"వేన మనసా యో రిషణ్యతి శాసాముగ్రో
మన్యమానో జిఘా"ంసతి |

బృహస్పతే మా ప్రణక్ తస్య నో వధో ని క"ర్మ

మన్యం దురేవస్య శర్ధతః || 25

భరేషు హవ్యో నమసోపసద్యో గంతా వాజే"షు సనితా

ధన"ంధనం |

విశ్వా ఇదర్యో అభిదిప్స్వో 3 మృధో బృహస్పతిర్వి

వవర్హా రథా"ఁ ఇవ || 26

తేజిష్ఠయా తపనీ రక్షసస్తప యే త్వా" నిదే దధిరే

ద్భష్టవీ"ర్యం |

ఆవిస్తత్ కృష్వ యదసత్ త ఉక్ష్వం 1 బృహస్పతే వి

పరిరాపో" అర్దయ || 27

బృహస్పతే అతి యదర్యో అర్హాద్ధ్యమద్విభాతి

క్రతుమజ్జనే"షు |

యద్దీదయచ్ఛవస ఋతప్రజాత తదస్మాసు ద్రవిణం

ధేహి చిత్రం || 28

మా నః స్తేనేభ్యో యే అభి ద్రుహస్పదే నిరామిణో"

రిపవోఽన్నే"షు జాగ్మధుః |

ఆ దే॒వా॒నా॒మో॒హా॒తే॒ వి॒ వ్ర॒యో” హ్నాది॑ బృహస్పతే॒ న
ప॒రః సా॒నో” వి॒దుః || 29

విశ్వే”భ్యో॑ హి త్వా భువనేభ్యస్ప॒రి

త్వష్టా॑జన॒త్సా॒నఃసా॒నః క॒విః |

స ఋ॑ణచిదృణయా బ్రహ్మ॑ణస్ప॒తిర్దు॒హో హ॒న్తా

మ॒హా ఋ॒తస్య॑ ధ॒ర్తరి॑ || 30

తవ॑ శ్రీయే వ్య॑జిహీత పర్వ॑తో గవా”ం

గో॒త్రము॒దస్య॑జో॒ యద”జ్గి॑రః |

ఇన్ద్రే॑ణ యు॒జా తమ॑సా॒ పరీ”వృ॒తం బృహ॑స్పతే॒

ని॒ర॒పా॒మా”జ్జో॑ అర్ణవం || 31

బ్రహ్మ॑ణస్పతే॒ త్వమ॒స్య య॒న్తా సూ॒క్తస్య॑ బో॒ధి

తన॑యం చ జిన్వ |

విశ్వం॑ తద్భద్రం యదవ”న్తి దే॒వా బృహ॑ద్వదే॒మ

వి॒దధే॑ సు॒వీరా”ః || 32

(ఋ.వే.2.24.1)

సేమామవిడ్డి ప్రభృతిం య ఈశిషేయ విధేమ
నవయా మహా గిరా |

యథా" నో మిథ్యాన్తవతే సఖా తవ బృహస్పతే
సీషధః సోత నో" మతిం || 33

యో నన్త్యాన్యనమన్వోజసోతాదర్దర్మన్యనా
శంబరాణి వి |

ప్రాచ్యా"వయదచ్యుతా బ్రహ్మణస్పతిరా
చావిశద్వసుమన్తం వి పర్వతం || 34

తద్దేవానా"ం దేవతమాయ కర్తవ్యమశ్రేఢ్నన్
ద్భుళహావ్రదన్త వీళితా |

ఉద్గా ఆ"జదభినద్రుహ్మాణా వలమగూ"హత్తమో
వ్యచక్షయత్ స్వః || 35

అశ్మా"స్యమవతం బ్రహ్మణస్పతిర్మధుధారమభి
యమోజసాత్యణత్ |

తమేవ విశ్వే" పపిరే స్వర్ణుశో" బహు సాకం
సీసిచురుత్సముద్రిణ"ం || 36

సనా తా కా చిద్భువనా భవీ"త్వా మాద్భిః

శరద్భిర్దురో" వరన్త వః |

అయతన్తా చరతో అన్యద"న్యదిద్యా చకార వయునా

బ్రహ్మాణస్పతిః || 37

అభినక్ష"న్తో అభి యే తమా"నశుర్నిధిం పణీనాం

పరమం గుహా" హితం |

తే విద్వాంసః ప్రతిచక్ష్యాన్పతా పునర్యత ఉ

ఆయన్తదుదీ"యురావిశం || 38

ఋతావా"నః ప్రతిచక్ష్యాన్పతా పునరాత ఆ తస్థుః

కవయో" మహస్పథః |

తే బాహుభ్యాం ధమితమగ్ని మశ్మని నకిః షో

అస్త్యరణో జహార్హి త"ం || 39

ఋతజ్యే"న క్షిప్రేణ బ్రహ్మాణస్పతిర్యత్ర వష్టి ప్ర

తదశ్నోతి ధన్వనా |

తస్య సాధ్వీరిషవో యాభిరస్యతి న్మచక్షసో ద్మశయే

కర్ణయోనయః || 40

స స"ంనయః స వినయః పురోహితః స సుష్టుతః స
యుధి బ్రహ్మణస్పతిః |

చాక్షో యద్వాజం భరతే మతీ

ధనాఽఽదిత్సూర్యస్తపతి తప్యతుర్వధా" || 41

విభు ప్రభు ప్రథమం మేహనా"వతో బృహస్పతే":

సువిదత్రాణి రాధ్యా |

ఇమా సాతాని వేన్యస్య వాజినో యేన జనా"

ఉభయే" భుజ్జతే విశః || 42

యోఽవరే వృజనే" విశ్వధా" విభుర్మహాము రణ్యః

శవసా వవక్షిధ |

స దేవో దేవాన్ప్రతి పప్రథే ప్షుధు విశ్వేదు తా

పరిభూర్బ్రహ్మణస్పతిః || 43

విశ్వ"ం సత్యం మఘవానా యువోరిదాపశ్చన ప్ర

మినన్తి వ్రతం వాం |

అచ్ఛే"న్ద్రాబ్రహ్మణస్పతీ హావిర్నోఽన్నం యుజే"వ

వాజినా" జిగాతం || 44

ఉ॒తా॒శీ॒ష్టా॒ అను॑ శృ॒ణ్వి॒ వహ్నా॑యః స॒భే॒యో॒ విప్రో॑”
భ॒రతే॑ మ॒తీ ధ॒నా” |

వీ॒ళు॒ద్వే॒షా అను॑ వ॒శ ఋ॒ణమా”ద॒దిః స హా॑ వా॒జీ
స॒మి॒ధే బ్ర॒హ్మ॑ణ॒స్పతిః॑ || 45

బ్ర॒హ్మ॑ణ॒స్పతే॑”ర॒భవ॑ద్యథా॒వశం॑ స॒త్యో మ॒న్యు॒ర్మహి॑
క॒ర్మా” క॒రి॒ష్యతః॑ |

యో గా ఉ॒దా॒జ॒త్స ది॒వే వి చా”భ॒జన్ మ॒హీ॒వ రీ॒తిః
శ॒వసా॑స॒రత్స్ప॑థక్ || 46

బ్ర॒హ్మ॑ణ॒స్పతే॑ సు॒యమ॑స్య వి॒శ్వహా॑” రా॒యః స్యా”మ
ర॒థ్యో 3 వ॑య॒స్వతః॑ |

వీ॒రే॒షు వీ॒రాః ఉప॑ పృ॒జ్ఞి న॒స్త్వం యదీ॑శా”నో
బ్ర॒హ్మ॑ణా వే॒షి మే॒ హావం॑ || 47

బ్ర॒హ్మ॑ణ॒స్పతే॑ త్వమ॒స్య య॒న్తా సూ॒క్తస్య॑ బో॒ధి
తన॑యం చ జిన్వ |

వి॒శ్వం తద్భ॑ద్రం యదవ”న్తి దే॒వా బృ॒హద్వదే॑మ
వి॒దధే” సు॒వీరా”ః || 48

(ఋ.వే.2.25.1)

ఇ॒న్దా"నో॑ అ॒గ్నిం॑ వ॒నవ॑ద్యను॒ష్ఠతః॑ కృ॒తబ్ర॑"హ్మ
శూ॒శువ॑ద్రా॒తహ"॑వ్య ఇ॒త్ |

జా॒తేన॑ జా॒తమ॑తి॒ స ప్ర॑ స॒ర్శుతే॑ యం॒యం
యు॒జ"ం కృ॑ణు॒తే బ్ర॑హ్మ॒ణస్ప॑తిః || 49

వీ॒రేభి॑ర్వీ॒రాన్వ॑నవ॒ద్యను॒ష్ఠతో॑ గో॒భీ" ర॒యిం
ప॒ప్రథ॑ద్బో॒ధతి॑ త్మనా" |

తో॒కం చ॒ తస్య॑ తన॒యం చ॑ వ॒ర్ధతే॑ యం॒యం
యు॒జ"ం కృ॑ణు॒తే బ్ర॑హ్మ॒ణస్ప॑తిః || 50

సి॒న్ధు॒ర్న క్షో॒దః శి॒మీ"వాః ఋ॒షూయ॑తో॒ వృషే"॑వ
వ॒ద్ధి"ం ర॒భి వ॒ష్ట్యో॑జ॒సా |

అ॒గ్నే॑ రి॒వ ప్ర॑సి॒తిర్నా॒హ వ॒ర్తవే॑ యం॒యం యు॒జ"ం
కృ॑ణు॒తే బ్ర॑హ్మ॒ణస్ప॑తిః || 51

తస్మా"॑ అ॒ర్షన్తి॑ ది॒వ్యా అ॒సుశ్చ॑తః॒ స స॒త్వభిః॑ ప్ర॒థమో॑
గో॒షు గ॑చ్ఛతి |

అనిభృష్టతవిషిర్హన్తోజసా॑ యం॒యం॒ యుజం॑ కృణు॒తే
బ్రహ్మ॑ణ॒స్పతిః॑ || 52

తస్మా॑ ఇద్విశ్వే॑ ధునయన్త సిన్ధవోఽచ్ఛి॑ద్రా శర్మ
దధిరే పు॒రూణీ॑ |

దే॒వానా॑”ం సు॒ంనే సు॒భగః॒ స ఏ”ధతే॒ యం॒యం
యుజ”ం కృణు॒తే బ్రహ్మ॑ణ॒స్పతిః॑ || 53

(ఋ.వే.2.26.1)

ఋ॒జురి॑చ్ఛంసో” వనవద్వనుష్కతో
దే”వ॒యన్ని॑దదే”వయన్తమ॒భ్యసత్॑ |

సు॒ప్రావీ॑రిద్వనవత్సత్సు దు॒ష్టరం
యజ్వే॑దయజ్వోర్వి భ॒జాతి॒ భోజ॑నం || 54

యజస్వ॑ వీర॒ ప్ర వి॑హి మనాయతో॑ భద్రం మనః
కృణు॑ష్వ వృత్తతూర్యే” |

హ॒విష్కృ॑ణుష్వ సు॒భగో॒ యథా॑స॒సి బ్రహ్మ॑ణ॒స్పతీ॑రవ
ఆ వృ॑ణీమహే || 55

స ఇజ్జనే"న స విశా స జన్మనా స పుత్రైర్వాజ"ం
భరతే ధనా నృభి: |

దేవానాం యః పితరమావివా"సతి శ్రద్ధామనా
హవిషా బ్రహ్మణస్పతి"ం || 56

యో అస్మై హవ్యైర్ఘృతవద్భిరవిధత్ ప్ర తం ప్రాచా
నయతి బ్రహ్మణస్పతి: |

ఉరుప్యతీమంహసో రక్షతీ రిషోం3౭హోశ్చిదస్మా
ఉరుచక్తిరద్భుత: || 57

(ఋ.వే.7.97.3)

తము జ్యేష్ఠం నమసా హవిర్భి: సుశేవం
బ్రహ్మణస్పతి"ం గృణీషే |

ఇన్ద్రం శ్లోకో మహి దైవ్య: సిషక్తు యో బ్రహ్మణో
దేవకృతస్య రాజా" || 58

(ఋ.వే.7.97.9)

ఇయం వా"ం బ్రహ్మణస్పతే సువృక్తిర్బ్రహ్మణ్ద్రా"య
వజ్రిణే" అకారి |

(ఋ.వే.10.164.4)

యదిన్ద్ర బ్రహ్మణస్పతేఽభిద్రోహం చరామసి |
ప్రచేతా న ఆఙ్గిరసో ద్విషతాం పాత్యంహాసః || 64

(ఋ.వే.10.112.9)

ని షు సీద గణపతే గణేషు
త్వామాహుర్విప్రతమం కవీనాం |
న ఋతే త్వత్త్రియతే కిం చనారే మహామర్కం
మఘవఞ్చిత్రమర్చ || 65

(ఋ.వే.10.60.12)

అయం మే హస్తో భగవానయం మే భగవత్తరః |
అయం మే విశ్వభేషజోఽయం శివాభిమర్శనః ||

66